

- המערערים : 1. סיעת נחל בהסתדרות המורים ועוד 45 חברי סיעת נחל
2. מר דניאל צבר

- נ ג ד -

- המשיבים : 1. הסתדרות המורים בישראל
2. ועדת בחירות לוועידה הל"ג של הסתדרות המורים בישראל

פסק דין

מבוא

1. ביום 16.5.2017 התקיימו הבחירות לוועידה הל"ג של הסתדרות המורים בישראל. הבחירות התקיימו לפי סעיף 18 ופרק 9 לחוקת הסתדרות המורים (להלן: "**החוקה**") ולתקנון הבחירות נספח א' לחוקה. הבחירות התקיימו בהתאם להנחיות ופיקוח של ועדת הבחירות המרכזית שמונתה לפי סעיף 21 לתקנון הבחירות. בשונה מן הבחירות שהתקיימו בעבר – האחרונה שבהן בשנת 2011 – נערכה הסתדרות המורים לקיום הבחירות באופן שונה. בעוד שבעבר ארגון הבחירות נעשה על ידי גורמי הסתדרות המורים, הרי הפעם, ביוזמת מזכ"לית הסתדרות המורים, נקבע כי בראש ועדת הבחירות המורכבת מנציגי הסיעות המיוצגות בוועידה, יעמוד שופט בדימוס (השופט יעקב שמעוני) וסגנו יהיה עורך דין המתמחה בענייני בחירות (עו"ד איתן הברמן). בכך ביקשה הסתדרות המורים להעניק צביון של אובייקטיביות ומקצועיות לעיצוב מתכונת מערכת הבחירות לוועידה הל"ג ובפיקוח עליהן. בנוסף על כך – אף זאת בשונה מן המקובל בעבר – החליטה הסתדרות המורים למסור את ביצוע ארגון וניהול מערכת הבחירות לידי חברה חיצונית המומחית לדבר. בהתאם לכך קבעה ועדת הבחירות את מתכונת הבחירות, פרסמה מכרז לבחירת חברת הניהול ובחירה בחברה המתאימה לדעתה ביותר, היא חברת "מיטב". כמתחייב מסעיף 14 לתקנון הבחירות, הבחירות עצמן

מתקיימות באמצעות קלפיות קבועות (נייחות) וקלפיות ניידות. הקלפיות הנייחות פרושות ברחבי הארץ על פי תכנית שקבעה ועדת הבחירות ואילו הקלפיות הניידות מתוכננות לעבור במסלולים קבועים מראש על פני מספר תחנות לכל מסלול, כשכל תחנה היא מוסד חינוכי. בסך הכול היו בבחירות לוועידה הל"ג כ-150 קלפיות נייחות וכ-1,600 קלפיות ניידות על פני כ-14,000 אלף נקודות הצבעה. מספר בעלי זכות הבחירה בהסתדרות המורים עומד על כ-150,000 עובדי הוראה החברים בארגון.

התמשכות ההליך

2. לפי סעיף 33.5 לתקנון הבחירות, ניתן לערער על תוצאות הבחירות בבית הדין לא יאוחר מ-48 שעות ממועד פרסומן. הוראה זו נועדה ליצור מסגרת מוגבלת של זמן כדי לדון בערעור על תוצאות הבחירות, זאת על מנת ליצור מציאות יציבה של תוצאות הבחירות.

3. בשונה ממגמה זו הגישה המערערת, סיעת נחל בהסתדרות המורים, את ערעורה על תוצאות הבחירות באיחור ניכר של מספר חודשים. דבר זה נעשה בהסכמת המשיבים לערעור (הסתדרות המורים, היא משיבה מספר 1 וועדת הבחירות, היא משיבה מספר 2). הערעור שהוגש בתיק זה פרש בפני בית הדין מסכת רחבה ביותר של טענות לעניין הבחירות לוועידה הל"ג כשהמוטו המרכזי הוא טענות על זיוף ושיבושים מכוונים או לא מכוונים והתערבות פסולה של גורמי הסתדרות המורים בהליך הבחירות.

4. במסגרת טיעוני המערערת הוגשו לבית הדין כ-50 תצהירים ו-47 מן המצהירים נחקרו על תצהיריהם. גישה זו של המערערת גרמה להתמשכות ההליך מעל ומעבר למידה ולצורך. בקשר לכך גילה בית הדין מידה רבה של גמישות ואיפשר למערערת להציג בפניו את כל טענותיה בלא סייג. למרבה הצער ניצלו המערערים את מידת הגמישות והסבלנות של בית הדין וגרמו להתמשכות ההליך על פני מספר שנים. בעניין זה לא למותר לציין כי בית הדין הציע לצדדים לנהל את דיוני הערעור במשך יומיים או שלושה ימים בשבוע ברציפות אלא שהצעה זו לא התקבלה על ידי כל הצדדים. כתוצאה מכך נוצר מצב שסיכומי טענות הצדדים בכתב, לאחר שמיעת הראיות, הוגשו סמוך לפני עריכת הבחירות לוועידה הל"ד של הסתדרות המורים שהתקיימו ביום

1.6.2021. תקציר היריעה מלמנות כאן את כל העיכובים ובקשות הדחייה שהיו במסגרת ההליך, הכל מעבר לצורך ומעבר למידה.

5. כתוצאה ממצב דברים זה מצויים אנו כיום לאחר שהתקיימו כבר הבחירות לוועידה הלי"ד, פורסמו התוצאות והוועידה הלי"ד, כבר התכנסה בהתאם לתוצאות בחירות אלה. מכאן שכל הדיון בפרשת הבחירות לוועידה הלי"ג שהתקיימו כזכור ביום 16.5.2017, הפך לחסר אקטואליה ולמעשה לתיאורטי גרידא. הטעם לדבר הוא שגם אם היה מתברר שיש עילה לפסילת הבחירות או חלקן, מדובר בעניין שהוא נחלת העבר ואין לו נפקות ממשית או משפטית שכן מדובר בוועידה (הלי"ג) שמיצתה את ימיה, סיימה את תפקידה ועברה מן העולם. למרות האמור לעיל מוצאים אנו לנכון לדון בטענות שהובאו לפנינו על בסיס מסכת הראיות, הטיעונים והמצב המשפטי.

הרקע המשפטי – הסתדרות המורים

6. הסתדרות המורים בישראל היא אגודה שהוקמה ופועלת לפי החוק העות'מאני על האגודות משנת 1909. מעמדה זה של הסתדרות המורים נשמר לה מכח סעיף 67(2) **לחוק העמותות, התש"ם – 1980**. הסתדרות המורים היא גוף משפטי המאגד את כל המורים החברים בה. האגודה פועלת על בסיס חוקה המהווה למעשה הסכם מחייב בין כל חברי האגודה. חוקת הסתדרות המורים עוסקת במגוון ענייני יסוד הנוגעים לאגודה, כגון: חברות באגודה, מוסדות האגודה (הוועידה, המרכז, ההנהלה, המזכ"ל), בחירות פנימיות, בית הדין הפנימי, סניפים ועוד כיוצאים באלה עניינים.

7. הגוף העליון בהסתדרות המורים הוא הוועידה. הוועידה הינה גוף נבחר המורכב מ-401 נציגי סיעות ("מפלגות" פנימיות) הנבחרים בבחירות חשאיות. לפי סעיף 18(א) לחוקה: "הוועידה תיבחר בבחירות כלליות, ארציות, ישירות, שוות, חשאיות ויחסיות על ידי כלל החברים באגודה בעלי זכות בחירה". הוראות מפורטות הנוגעות לבחירות מופיעות בנספח א' לחוקה הוא תקנון הבחירות (להלן: "**התקנון**"). מעמדו הנורמטיבי של התקנון זהה לזה של החוקה עצמה.

8. לפי התקנון, הבחירות לוועידה נערכות אחת לחמש שנים (סעיף 3) ומערך הבחירות מנוהל ומפוקח על ידי ועדת בחירות מרכזית המתמנה על ידי המרכז

וחבריה מייצגים את יחסי הכוחות בו (סעיף 4.1 לתקנון). במקרה שבפנינו, כאמור לעיל ובשונה מן המצב בבחירות מן העבר, הוחלט למנות לוועדת הבחירות יושב ראש וממלא מקום חיצוניים, מקצועיים ואובייקטיביים, הם – השופט בדימוס יעקב שמעוני (יושב ראש) ועורך הדין איתן הברמן (ממלא מקום). שאר חברי ועדת הבחירות התמנו כבעבר לפי יחסי הכוחות במרכז. אין חולק כי סיעת נחל הייתה מיוצגת בוועדת הבחירות המרכזית.

9. הבחירות נערכות בקלפיות, חלקן ניירות וחלקן ניידות (סעיף 14 רישא לתקנון). פרישת הקלפיות ברחבי הארץ נעשית על ידי ועדת הבחירות המרכזית, על פי הצעת ועדות הבחירות המקומיות (סעיף 14א' לתקנון). בבחירות לוועידה ה"ג לא היו ועדות בחירות מקומיות ופרישת הקלפיות נעשתה על פי הצעת נציגי הסניפים.

10. הוראות החוקה והתקנון בענייני הבחירות אינם מתיימרים לתת מענה נורמטיבי לכל המצבים הנוצרים בבחירות ולכן החליטה ועדת הבחירות לוועידה ה"ג כי ככל שיש צורך בדבר ובאין מענה בחוקה או בתקנון, תפעל הוועדה בהתאם לדיני הבחירות בכנסת ולפסיקה העוסקת בכך. החלטה זו מתבקשת ומתאפשרת לאור הדמיון הבסיסי של הבחירות לוועידת הסתדרות המורים לבחירות הכלליות לכנסת ישראל.

הרקע המשפטי – הדין הכללי

11. סעיף 86(א) לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], תשכ"ט-1969 (להלן: "חוק הבחירות") קובע כדלקמן:

"86. (א) כל חבר של ועדת הבחירות המרכזית ושל ועדת בחירות אזורית, כל סיעה מסיעות הכנסת הנבחרת וכל חבר הכנסת, כל רשימת מועמדים שאושרה ושהשתתפה בבחירות לכנסת וכל מועמד שהיה כלול בה וכן היועץ המשפטי לממשלה רשאים לערער על תוצאות הבחירות בטענה –

- (1) שהבחירות בכללן או בקלפי מסויימת לא התנהלו כחוק, או שחלוקת הקולות בין רשימות המועמדים לא הייתה נכונה;
 - (2) שהמנדטים לא חולקו כחוק;
 - (3) שקולות שניתנו בעד רשימת מועמדים מסויימת הושגו שלא כחוק –
- ובלבד שהליקוי שטוענים עליו עשוי היה להשפיע על תוצאות הבחירות".

12. הנה כי כן, המחוקק קובע כי על המערער בערעור בחירות להוכיח את התקיימותם של שני תנאים מצטברים. התנאי הראשון עניינו קיומו של ליקוי או פגם בהליך הבחירות והתנאי השני עניינו באפשרות ההשפעה של ליקוי או פגם זה על תוצאות הבחירות.

התנאי הראשון – ליקוי או פגם בהליך הבחירות

13. העילות לקיומו של ליקוי בהליך הבחירות הן, כאמור, הבאות: שהבחירות לא התנהלו כחוק או שחלוקת הקולות לא הייתה נכונה (ס' 86(א)(1) לחוק), שהמנדטים לא חולקו כחוק (ס' 86(א)(2) לחוק), או שקולות שניתנו בעד רשימה מסויימת הושגו שלא כחוק (ס' 86(א)(3) לחוק). בהתאם להלכה הפסוקה, שיקולים של סופיות הליך הבחירות, יציבות המערכת השלטונית והגשמת רצון הבוחרים מובילים לכך שעל-אף שכל הוראות החוק הן שוות מעמד מבחינה נורמטיבית ויש לקיים את כולן ככתבן וכלשונו, הרי סעד של פסילת הבחירות יינתן רק כאשר הפגם בהליך הבחירות או העבירה על חוקי הבחירות שהתבצעו הם ליקויים "היורדים לשורשו של עניין", השפיעו על העקרונות המונחים ביסודה של שיטת הבחירות או השפיעו על תוצאות הבחירות (ראו: בג"ץ 149/55 ברוידא נ' יחיה, פ"ד י 573, 582-584 (1956) (להלן: **עניין ברוידא**); והשוו: בר"ם 1837/09 **משלב נ' הזימה** (18.3.2009); בר"ם 3235/09 **עמאש נ' מנהל הבחירות המועצה המקומית ג'סר אל זרקא**, פס' 16 (1.3.2011)).

14. עם זאת, הפסיקה עמדה על כך כי פגם בהליך הבחירות היכול לבסס עילה לערעור בחירות אינו מוגבל רק למקרים שבהם הבחירות התנהלו בניגוד לאמור בדבר חקיקה ראשית. חלף זאת, את הביטוי: "שהבחירות ... לא התנהלו

כחוק" יש להבין כמקום עילה לערעור בחירות כל אימת שהבחירות בכללן או בקלפי מסוימת לא התנהלו בהתאם לנורמות הדין הנוגעות בדבר (ראו: ע"א 1863/90 רביץ נ' דיין, פ"ד מה(2) 309 (1991) (להלן: **עניין רביץ**)).

15. עוד נקבע בפסיקה, כי אין הכרח שליקוי הבחירות או העבירה על חוקי הבחירות המקימים את עילת הערעור על תוצאות הבחירות ועלולים אף להביא לבטלותן יבססו אחריות פלילית. לא זו אף זו, אין הכרח כי העבירה על חוקי הבחירות שעומדת בבסיס ערעור הבחירות נעשתה במזיד (שם; רע"א 105/94 נאסר נ' באדר (פסקה 6 לפסק הדין, 3.3.1994); רע"א 414/94 מרעי נ' ועדת הבחירות למועצה המקומית פרדיס, פ"ד מח(4) 421, 429 (1994) (להלן: **עניין מרעי**)).

16. לפיכך, ערעור על תוצאות הבחירות יכול להיות מוגש כל אימת שהבחירות נעשו שלא בהתאם למכלול הוראות הדין במובן הרחב, בין אם הפרה זו של הוראות הדין נעשתה במזיד ובין אם בשוגג, בין אם היא מקימה אחריות פלילית ובין אם לאו. עם זאת, רק פגם בהליך הבחירות היורד לשורש ההליך יהיה כזה אשר עשוי להצדיק את ביטול הבחירות.

17. מהו "פגם היורד לשורש העניין"? קשה להעניק תשובה חד-משמעית לשאלה זו. עם זאת, הפסיקה קבעה כי המדובר בליקוי הפוגע בטוהר הבחירות. הדוגמאות המייצגות פגמים הפוגעים בטוהר הבחירות הן מקרים של שחיתות חמורה או מקרים שבהם נשללה מן הבוחרים היכולת להשפיע. כך, גם מקרי שחיתות כגון שוחד בחירות הניתן ממועמד לבוחר או זיוף קולות והתחזות לבוחרים וגם מקרים של אבדן מעטפות הצבעה או של סגירת קלפי בטרם חלפו שעות ההצבעה, הם מקרים של פגיעה חמורה בטוהר הבחירות. כאמור, פגיעה בטוהר הבחירות "היורדת לשורש העניין", עשויה לעלות כדי עבירה פלילית (כמו בדוגמאות השוחד והזיוף) והיא עלולה להיות פרי התנהלות רשלנית ותו לא (כמו בדוגמאות אבדן המעטפות או הסגירה המוקדמת של הקלפי).

עם זאת, הפסיקה הבחינה בין פגיעה בטוהר הבחירות לבין פגיעה בטוהרם של המועמדים או המבקשים להשפיע על תוצאות הבחירות. פגיעה אשר תצדיק פסילת בחירות היא רק פגיעה מן הסוג הראשון. כך למשל, הצבה או הסרה של שלטי בחירות באופן הסותר את דיני הבחירות, על-אף שהן פעולות אסורות כשלעצמן ולכן מהוות ליקוי בהליך הבחירות, ליקוי שכזה איננו יורד

לשורש העניין של טוהר הבחירות. לפיכך, יש למצות את הדין במקרים אלו באמצעות סנקציות מנהליות, או משמעתיות ולא באמצעות פסילת קולו של הבוחר.

מעבר לכך, בית המשפט העליון עמד על כך שאין לקבוע כלל "מרחיב" או "מצמצם" לפירוש גדר הליקויים המצדיקים פסילת בחירות. חלף זאת יש לבחון בכל מקרה האם הפגם בסדרי הבחירות במובנם הרחב הוא כזה היורד לשורש העניין של טוהר הבחירות (ראו: ע"א 4071/16 **בכר נ' יריב**, פס' 17 (20.2.2017) (להלן: **עניין בכר**)).

התנאי השני – ליקוי שהיה עשוי להשפיע על תוצאות הבחירות

18. כאמור, מלבד הנטל להוכיח את קיומו של פגם משמעותי בהליך הבחירות, נדרש המערער בערעור בחירות להוכיח כי הליקוי או הפגם בהליך הבחירות הוא כזה אשר עשוי להשפיע על תוצאות הבחירות. נטל הוכחה זה, שנועד לאזן בין החשיבות והערך של טוהר הבחירות מחד גיסא לבין האינטרס לשמור על ודאות ויציבות שלטונית מאידך גיסא, נקבע בהלכה הפסוקה עוד מימים ימימה והוא עוגן בדבר חקיקה ראשית עם חקיקתו של חוק הבחירות (ראו: **עניין ברוידא**, בעמ' 584 אשר האמור בו התבסס על סעיף 40(ד) **לצו המועצות המקומיות (א')**, **תשי"א-1950** שעמד בתוקף אז).

19. עדות למרכזיותו של תנאי זה היא הופעתו החוזרת ונשנית גם בדיני הבחירות לרשויות המקומיות. סעיף 73(ב) **לחוק הרשויות המקומיות (בחירות)**, **תשכ"ה-1965**, לדוגמה, מורה כך:

"בערעור בחירות רשאי בית המשפט –

(1) לבטל את הבחירות בכלל או באזור קלפי מסויים ולצוות על עריכתן שנית; אולם בית המשפט לא יבטל בחירות אלא אם נראה לו שהליקוי המשמש עילה לערעור עלול היה להשפיע על התוצאות;

(2) להכריז – מיד או אחרי עריכתן של

הבחירות שנית – שפלוגי לא נבחר חבר
המועצה וכי אדם אחר נבחר ;

(3) אם החליט כאמור בפסקה (1), להורות כי
ראש הרשות או חברי המועצה, כולם או
חלקם, לפי העניין, יועברו מכהונתם,
ובלבד שמצא שלראש הרשות או לחברי
המועצה, לפי העניין, בעצמם או על ידי
אחר, היתה השפעה על הליקוי שבשלו
החליט בית המשפט כאמור בפסקה (1).
[...].”

20. בהקשר זה נקבע כי בית המשפט ייטה לפרשנות הרמונית ככל הניתן של חוק
הבחירות לכנסת ושל חוק הבחירות לרשויות המקומיות (ראו: ע”ב 5049/92
**היועץ המשפט לממשלה נ’ יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת
השלוש עשרה**, פ”ד מז(2) 37, 42 (1993) (להלן: **עניין היועמ”ש**); בר”ם
213/14 **בלעיש נ’ היועץ המשפטי לממשלה**, פסקה ד’ לפסק דינו של המשנה
לנשיאה א’ רובינשטיין (2014)).

21. בית המשפט העליון הדגיש מספר פעמים כי הנטל להוכיח שהליקוי בהליך
הבחירות היה כזה שהיה עשוי להשפיע על תוצאות הבחירות הוא תנאי הכרחי,
יסודי ומשמעותי ועל-כן הוא הוחל על-ידי בית המשפט אף על מקרים שנידונו
בהתאם לנוסחו הקודם של חוק הבחירות, שבהם תנאי זה לא פורט במפורש
או שהוא הוגבל לעילות ספציפיות בלבד (ראו: **עניין רביץ**, בעמ’ 318; **עניין
היועמ”ש**, בעמ’ 43; רע”א 3055/05 **פרומר נ’ סבג** (פסקה 15, 2005) (להלן:
עניין פרומר); בג”ץ 2363/15 **שץ נ’ יו”ר ועדת הבחירות המרכזית**, פס’ 7 לפסק
הדין (2015)).

22. על-פי רוב, כדי להוכיח שהפגם בהליך הבחירות היה עשוי להשפיע על
תוצאותיהן נדרש להראות כי הליקוי הנטען השפיע על מספר קולות העולה על
הפרש הקולות שבגינן הוכרעו הבחירות (ראו: בר”ם 582/14 **סלאם נ’
ג’ראייסי**, פס’ 96 (11.2.2014)).

מידת ההוכחה הנדרשת

23. ערעור בחירות הוא הליך מנהלי המתנהל ברגיל בבית המשפט לעניינים מנהליים. ככזה, הראיות בערעור בחירות אינן חייבות לעמוד ברף הראייתי הדרוש בהליכים פליליים או אזרחיים ומספיק שהן תעמודנה בדרישה המקלה יותר בהתאם למבחן הראיה המנהלית. כלומר, על הראיה להיות כזו "אשר כל אדם סביר היה רואה אותה כבעלת ערך הוכחתי והיה סומך עליה במידה זו או אחרת" (ראו: בג"ץ 442/17 **לנסקי נ' שר הפנים**, פ"ד כו(2) 337, 357 (1972); עמ"נ (י-ם) 3136-05-19 **עמית הלוי נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21** (18.4.2021)).

24. שאלה נוספת בהקשר זה נוגעת לנטל ההוכחה הנדרש בערעור בחירות. מהו הנטל שבו מערער בערעור בחירות נדרש לעמוד כדי להוכיח את שני התנאים שצוינו לעיל.

25. ביחס לתנאי הראשון – עצם קיומו של פגם היורד לשורש ההליך בהליך הבחירות – נקבע כי מידת ההוכחה הנדרשת עשויה להיות מושפעת מטיבו וממהותו של הליקוי הנטען. כאמור לעיל, כל עבירה על דיני הבחירות במובנם הרחב עשויה לבסס פגם בחירות במובנו של חוק הבחירות. ואולם, יתכן שמידת ההוכחה הנדרשת תשתנה בהתאם לטיבו של הפגם הנטען. ככל שמדובר בפגם בהליך הבחירות אשר עניינו בעבירה פלילית שנטען שבוצעה לצורך עיוות תוצאות הבחירות (כגון: שוחד בחירות או זיוף קולות), נדרשת רמת הוכחה מוגברת המצויה בטווח שבין רמת ההוכחה של מאזן הסתברויות הנהוגה במשפט אזרחי לבין דרישת ההוכחה של למעלה מספק סביר הנדרשת במשפט הפלילי. לעומת זאת, כאשר המדובר בפגם "רך" יותר, יתכן שניתן להסתפק ברף הוכחה מקל יותר (ראו: **עניין פרומר**, פס' 7; **עניין בכר**, פס' 12).

26. ביחס לתנאי השני – קרי, מידת ההשפעה של הפגם בהליך הבחירות על תוצאות הבחירות – נפרדת שאלת נטל ההוכחה לשתי שאלות שונות: האחת, מהו המבחן ההסתברותי אשר באמצעותו יש לקבוע מתי ליקוי הוא כזה אשר "עשוי להשפיע על תוצאות הבחירות". השנייה, מהם הכלים שבאמצעותם יכול בית המשפט לדעת מהי מידת ההשפעה של ליקוי כלשהו על תוצאות הבחירות.

טיב המבחן ההסתברותי

27. בעניין רביץ נסקרו ארבע חלופות לצורך מענה לשאלת טיבו של המבחן ההסתברותי:

- (א) ודאות מוחלטת כי ההצבעה החוזרת תוביל לשינוי ביחס לתוצאות חלוקת המנדטים בבחירות המקוריות.
- (ב) ההסתברות לכך שהתוצאות בהצבעה החוזרת יהיו שונות מתוצאות הבחירות המקוריות גבוהה מההסתברות כי ההצבעה החוזרת לא תשנה את התוצאות המקוריות.
- (ג) קיימת אפשרות כי התוצאות בהצבעה החוזרת יהיו שונות מתוצאות הבחירות המקוריות, אך לא ניתן להעריך את הסתברותה של אפשרות זו.
- (ד) ההסתברות לכך שהתוצאות בהצבעה החוזרת יהיו שונות מתוצאות בבחירות המקוריות נמוכה מההסתברות כי ההצבעה החוזרת לא תשנה את התוצאות המקוריות.

28. כמו כן, נקבע כי במקרים מן הסוג של ודאות מוחלטת, בית המשפט ייטה להורות על שינוי תוצאות הבחירות בהתאם לאופן שהוא מעריך שתוצאות הבחירות יהיו מכוח סעיף 86(ד)(2) או 86(ד)(3). לכן, מקרים כאלה אינם מעוררים בעיה בקביעת מבחן הסתברותי.

29. כאשר מדובר באחד משלושת המקרים האחרים, הסעד הרלוונטי לגביהם הוא הסעד מכוח סעיף 86(ד)(1). בעניין רביץ נקבע בהקשר זה בהערת אגב כי לבית המשפט יש סמכות להורות על ביטול הבחירות ועריכתן מחדש **בכל אחד מן המקרים שלעיל**. לאמור, המקרה היחידי שבו לבית המשפט אין סמכות כלל להורות על ביטול הבחירות הוא כאשר אין כל אפשרות שהליקוי בהליך הבחירות יוביל לשינוי בתוצאות הבחירות. מנגד, כל אימת שהוכח קיומו של פגם היורד לשורש ההליך וישנה הסתברות כלשהי לכך שקיומה של הצבעה חוזרת תוביל לתוצאות שונות, רשאי בית המשפט לבטל את הבחירות ולהורות על עריכתן מחדש.

30. עוד נקבע, גם בהערת אגב, כי המחוקק אמנם קבע כי בית המשפט "רשאי" להעניק את אחד מן הסעדים הנ"ל ואולם: "קשה לתאר מקרים שבהם הוכח שהבחירות בקלפי מסוימת לא התנהלו כחוק ושהפגם עלול להשפיע על תוצאות הבחירות, ובכל זאת בית המשפט לא יעשה שימוש בסמכותו לפעול לפי אחת

מן החלופות הנזכרות" (עניין רביץ, בעמ' 321). עם זאת, בית המשפט הותיר פתוחה את האפשרות שלפיה הסמכות להורות על ביטול בחירות ועריכת בחירות חדשות תיחשב כסמכות רשות הנתונה לשיקול דעתו של בית המשפט במקרים הנופלים לקטגוריה הרביעית שלעיל (מקרים בהם ההסתברות לכך שתוצאותיה של הצבעה חוזרת יהיו שונות מתוצאות הבחירות המקוריות היא נמוכה מההסתברות כי ההצבעה החוזרת לא תשנה את התוצאות המקוריות); (שם).

31. למסקנה דומה הגיע בית המשפט העליון בעניין מרעי (בעמ' 429), שם נקבע כי נקודת המוצא להפעלת סמכותו של בית המשפט לפסול בחירות היא כי אם התקיים פגם בהליך הבחירות, על הבחירות להיפסל. בית המשפט יפעיל שיקול דעת וימנע מלפסול בחירות "רק באותם מקרים נדירים שבהם התקיימו שני תנאים מצטברים: האחד - הסטייה מהוראות חוק הבחירות, כשלעצמה, הייתה קלה (הגם שהיה בה, כפי שנדרש להקמת עילת פסילה, כדי להשפיע על תוצאות הבחירות); והשני - האפשרות לשינוי תוצאות הבחירות אם הן ייערכו מחדש היא רחוקה".

32. מנגד, בעניין פרומר הביע בית המשפט עמדה שונה. בהתאם לעמדה זו, אף היא בהערת אגב, בית המשפט יורה על ביטולן של בחירות ועל עריכתן של בחירות חדשות רק כאשר נפל ליקוי בהליך הבחירות וכאשר ישנה אפשרות ממשית שהיה בליקוי זה כדי להשפיע על תוצאות הבחירות, היינו, רק במקרים שנופלים לתוך הקטגוריות הראשונה או השנייה שלעיל (שם, בפס' 17 לפסק הדין). עמדה דומה ננקטה בע"א 275/10 מורביה נ' שלמה (16.3.2010).

אופי בחינת המבחן ההסתברותי

33. על השאלה אם ליקוי מסוים היורד לשורש ההליך אכן היה עשוי להשפיע על תוצאות הבחירות יש להשיב בהתאם לאופיו של הליקוי. נקבע כי יש ליקויים אשר אפשר, באופן עקרוני, להוכיח את מידת השפעתם על תוצאות הבחירות בצורה מספרית. כך הדבר למשל במקרה שבו ניתן שוחד בגין מספר מוחלט כלשהו של מעטפות, שניתן לבדוק מספרית כיצד הייתה משפיעה גריעת אותן מעטפות מהמועמד נותן השוחד). במקרים אלו יש לבסס את התנאי השני בדבר הסתברות השפעתו של הפגם בהליך הבחירות על התוצאות, על נתונים

מספריים קונקרטיים ולא ניתן יהיה להוכיח את התקיימות תנאי זה בהתבסס על הערכות ואומדנות.

34. מנגד, ישנם ליקויים אשר לא ניתן לחשב את מידת השפעתם על תוצאות הבחירות. כך למשל, במקרה שבו נסגרה תחנת קלפי שעה לפני תום מועד ההצבעה, אין יכולת מספרית לדעת מה היה מספר הקולות שהיה מתווסף למי מן המועמדים לו ההצבעה היה מתנהלת כסדרה, וממילא לא ניתן לחשב מספרית את ההשפעה של מספר כזה של קולות על התוצאות. באותם המקרים, ניתן לבסס את התנאי השני הנ"ל על דרך האומדנה (**עניין בכר**, פס' 20).

35. בכל מקרה הפסיקה קבעה כי קביעת המבחן ההסתברותי לפסילת בחירות ועריכתן מחדש צריכה שתיעשה תוך בחינת האינטרסים החברתיים שבקיום תוצאות הבחירות, הוודאות והיציבות השלטונית ובעקרון של סופיות הבחירות (**עניין פרומר**, בפס' 17).

הסעד – ביטול הבחירות ועריכתן מחדש

36. סעיף 86(ד) לחוק הבחירות ממשיך וקובע כך:

"(ד) בית המשפט רשאי –

(1) לבטל את הבחירות בכללן או בקלפי מסויימת

ולצוות על עריכתן שנית במועד שיקבע;

(2) להכריז שפלוני לא נבחר לחבר הכנסת וכי

אדם אחר נבחר;

(3) לקבוע מחדש את חלוקת הקולות בין רשימות

המועמדים, ולהכריז לפי זה על תוצאות

הבחירות".

37. כאמור, סעיף 86(ד) נותן לבית המשפט סמכות להעניק שלושה סעדים בערעור בחירות: ביטול הבחירות ועריכתן מחדש, בין באופן כללי ובין בקלפי ספציפית; הכרזה על כך שפלוני לא נבחר לכנסת וכי אדם אחר נבחר במקומו ותיקון של תוצאות הבחירות. ביחס לחלופה הראשונה, ההלכה הפסוקה היא כי בית המשפט איננו רשאי להורות על ביטולן של בחירות, בין באופן כללי

ובין בקלפי מסוימת אלא אם כן הוא יורה בעת ובעונה אחת על עריכת בחירות חוזרות במועד שייקבע (עניין רביץ, בעמ' 320-321).

38. כמו כן, סמכותו של בית המשפט לבטל את הבחירות ולהורות על עריכתן מחדש יכול שתחול הן על הליך הבחירות כולו והן בנוגע לקלפי ספציפית או לקלפיות ספציפיות בלבד, והכל בהתאם למקומות שבהן נמצאו ראיות לפגם בהליך הבחירות.

על חזקת התקינות ורמת ההוכחה

39. הסתדרות המורים הינה כאמור אגודה עות'מאנית אשר נועדה לשרת את ציבור המורים החברים בה, לקדם את עניינו ומעמדו של המורה ולייצג אותו. בתוקף מעמדה זה הסתדרות המורים הינה גוף ציבורי או מעין ציבורי אשר לגביו חלים הכללים המקובלים לגבי חזקת תקינות המנהל ותפקודו. עקרון זה נגזר מחזקת התקינות של פעילות גופים ממשלתיים וגופים ציבוריים אחרים. חזקת התקינות מקימה מעין חומת מגן לכאורית המציבה בפני התוקף אותה רף גבוה מזה של מתדיין במשפט האזרחי. הטעם לדבר נעוץ בכך שקיים לארגון מנגנון מסודר הפועל מזה שנים אשר משרת את ענייני הכלל. ומכאן הדרישה לרמת הוכחה גבוהה יותר בכלל ובדיני בחירות בפרט.

בנוסף על כך, בענייננו, היינו – בבחירות לוועידה ה"ג – יצרה הסתדרות המורים, בשונה ממה שהיה מקובל בעבר ובכוונת מכוון, מנגנון חיצוני לביצוע בחירות ובנוסף העמידה בראש ועדת הבחירות שלה הפועלת לפי החוקה שופט בדימוס וסגנו עורך דין המומחה לענייני בחירות. בכך הרחיקה עצמה הסתדרות המורים מביצוע הבחירות ומפיקוח עליהן וניתן לומר שהסתדרות המורים העלתה את רף חזקת התקינות לרמה גבוהה מזו הרגילה לגבי גוף ציבורי "רגיל". חזקת התקינות הרגילה או זו המוגברת לא נועדה כמובן להעניק הגנה מוחלטת מפני טענות כלפי הסתדרות המורים אלא רק להציב בפני הטוען כלפיה רף הוכחה גבוה יותר. הנה כי – כן, הליך הבחירות הוא מיוחד וחלים עליו דינים מיוחדים השונים מדינים אחרים. גם על רקע דברים אלה יש לבחון את מסכת הראיות שבפנינו.

הערעור

40. במסגרת הערעור שבפנינו טוענת סיעת נחל לשורה ארוכה של "זיופים" בתהליך הבחירות, אלא שטענה כוללנית זו מורכבת מטענות בודדות על אירועים כאלה ואחרים המתייחסים לשיבושים ותקלות, לאי הבנות, לטעויות בתום לב וכיוצאים באלה מצבים. בבואנו לבחון את הבסיס הראייתי העומד ביסוד הערעור עלינו להבחין בין עובדות מוצקות לבין שמועות, עדויות מכלי שני, סברות ואפילו ציפיות ותקוות להצלחה בבחירות שנכזבו. אין ספק - וכך מודה ועדת הבחירות בעצמה - כי תהליך של בחירות הוא מורכב ביותר ותקלות הן אינהרנטיות לתהליך ובמילים אחרות כלשון בא כוח הוועדה - "אין בחירות מושלמות". לאור זאת טענות כלליות על "זיופים" יש לבחון לפרטיהן ולא כטענות סל כלליות, כל זה על רקע דרישות רמת ההוכחה המיוחדות לדיני הבחירות.

41. ביסוד הטענות של המערערת, צפה ועלתה תחושה בסיסית של המערערת בדבר "קונספירציה" של מערכות הסתדרות המורים נגדה. בא כוח ועדת הבחירות כינה תופעה זו בשם "העולם כולו נגדנו" (סעיף 24 ואילך לסיכומים). כך למשל, טען בא כח סיעת נחל כי עוד לפני הבחירות כבר נזרעו הזרעים לשיבוש ההליכים וכדבריו: "השרץ כבר נטבל כבר אז" (עמוד 96-97 לפרוטוקול מיום 18.11.5). כך גם טענה המערערת בתחילת הדרך כי ההצלחה בבחירות נתונה לה ורק זיופים יכולים לקחת זאת ממנה (עדות גב' מור מיום 18.2.22 עמוד 22; וכן עדותו של מר מאיר מויאל כפי שמצוטט בסעיף 29 לסיכומי וועדת הבחירות). תחושה זו של המערערת נלוותה לתופעה אחרת אצלה והיא התקווה והציפייה להצלחה בבחירות. אין צורך לומר שדברים אלה יכולים להסביר מהלכים כאלה ואחרים של המערערת אך אין הם יכולים לבוא במקום תשתית ראייתית מבוססת במסגרת הערעור.

42. בבואנו לבחון את הראיות עלינו לא רק לברור את "המוץ מן התבן" היינו - להבחין בין ראיות של ממש לבין טענות בעלמא חסרות בסיס, אלא גם - ואולי בעיקר - לתת את הדעת לדינים המיוחדים הנוגעים לבחירות. לפי זה וכפי שמתואר לעיל, ישנן 3 תנאים מצטברים היכולים להביא לפסילת תוצאות בחירות. הראשון - הוא קיומו של שיבוש או ליקוי המבוסס על אדנים של ראיות מוכחות. השני - שליקוי כאמור צריך להיות מהותי היורד לשורש הבחירות והשלישי הוא השפעת הליקוי על תוצאות הבחירות, כלומר, שאלמלא הפגם או הליקוי תוצאות הבחירות היו אחרות. לעניין זה רמת

ההוכחה הנדרשת, בעיקר בנוגע לטענות זיוף, מיוחדת לענייני הבחירות והיא גבוהה מזו של המשפט האזרחי (מאזן ההסתברות) אך נחותה מזו הנדרשת במשפט הפלילי (הוכחה מעבר לספק סביר; רע"א 3055/05 פרומר נגד סבג, פורסם בנבו יום 21.8.05).

על רקע טענות אלה נבחן את הראיות והטענות שבפנינו.

ליקויים שאינם מהותיים אפילו לכאורה

43. במסגרת הערעור מעלה המערערת טענות רבות על ליקויים הנוגעים לבחירות ללא הבחנה בין סוגי הליקויים השונים, מידתם וחומרתם. כפי שראינו בחלק המשפטי, רק ליקוי היורד לשורש העניין אשר עלול היה להשפיע על תוצאות הבחירות יכול להביא להתערבות הערכאה השיפוטית. להלן מספר דוגמאות לטענות על ליקויים שאינם מהותיים אף לכאורה:

א. המערערת מלינה על כך שלא התאפשר לגמלאים להצביע בקלפיות ניידות ועל ליקויי נגישות (עמ' 13 לסיכומיה בסעיף 9). ההחלטה של וועדת הבחירות לאשר לגמלאים להצביע בקלפיות ניידות בלבד הייתה מודעת (הגמלאים כבר לא מלמדים בבתי הספר) ובכל מקרה המערערת יכולה להשיג על כך בזמן אמת לפני הבחירות אך לא עשתה כן. מעבר לכך לא הוכח כי נמנע מגמלאי מלהצביע בשל כך או בשל העדר נגישות וכי בשל כך הייתה השפעה על תוצאות הבחירות.

ב. המערערת מלינה על החלטת ועדת הבחירות לאפשר רק לשני משקיפים מטעם הסיעות להצטרף לנסיעת מזכיר הקלפי ברכב ולא למשקיף בודד (כלל: "0 או 2"). מסתבר שאף זו היא החלטת מדיניות של ועדת הבחירות כדי לשמור על טוהר הבחירות ומראיתן. החלטה זו חלה רק על נסיעה ברכב ולא על תפקוד המשקיף הבודד בחדר הקלפי. גם כאן אין כל טיעון – לא כל שכן הוכחה – של השפעת הדבר על תוצאות הבחירות.

ג. המערערת טוענת על אי משלוח הודעה אישית לבוחר כנדרש בחוקה (סעיף 10 בעמוד 14 לסיכומיה). פרסום דבר הבחירות נעשה בעיתונים ובהודעות SMS שנשלחו לבעלי זכות הבחירה שבוע לפני יום הבחירות. במבחן התוצאה אחוז ההצבעה בבחירות לוועידה הליג היה דומה לזה שבבחירות

שקדמו להן (סעיף 86 לתצהירו של מר דרוק) ובכל מקרה, אין עדות על בעלי זכות בחירה שלא הצביעו כתוצאה מאי משלוח הודעה אישית לבוחר.

כשלים באפליקציה

44. במסגרת הליך הבחירות הוזנו נתוני הבחירות לאפליקציה ממוחשבת במקביל לנתוני הבחירות שתועדו בתוצאות הבחירות הרשמיות, כגון – פרוטוקולים של קלפיות. במהלך דיוני הערעור ביקשה סיעת נחל לקבל לידיה את האפליקציה הממוחשבת האמורה אך נענתה על ידי ועדת הבחירות שהאפליקציה נמחקה ואינה קיימת. לא הובררה לאשורה הסיבה למחיקת האפליקציה ואפשר שהדבר נעשה בטעות. עניין זה עלה בחקירתו של העד מר יצחק יוגב מחברת YSOLUTIONS. במסגרת עדותו נשאל העד מר יוגב האם ניתן לשחזר את האפליקציה והשיב שניתן לעשות ניסיון לשחזור הכרוך בתשלום. לבקשת המערער התאפשר לה לשקול אם לבקש את שחזור האפליקציה וככל הנראה היא עשתה כן.

כפי שעולה מסיכומי המערערת האפליקציה שוחזרה והועברה לידיה אך זו לא הוצגה בפני בית הדין. גם לא הובאו בפני בית הדין באמצעות עדות מסודרת כל הפרטים על האפליקציה, על המבנה שלה ועל חיפושי הנתונים שנעשו בה, תוצאותיהן ומשמעותן. עדותו של מר יוגב הייתה האחרונה או בין האחרונות שהיו בפני בית הדין וכל נושאי הטיפול של המערערת באפליקציה המשוחזרת לא הובאו כעדות בפני בית הדין. לראשונה העלתה המערערת עניין זה רק במסגרת הסיכומים מהם עולה שנעשו בדיקות ופילוחים של בעלי זכות בחירה כאלה ואחרים אשר צורפו כנספח לסיכומים. על פי הבדיקות שעשתה המערערת היא טוענת בסיכומיה לחוסר התאמה בין נתוני האפליקציה לנתוני הבחירות הרשמיים ועל יסוד אותן בדיקות שעשתה היא טוענת בין השאר להוספת מצביעים לאפליקציה שכלל לא הצביעו (סעיף י"ב בעמוד 5 ואילך בסיכומי המערערת).

מעשה זה של המערערת אינו אפשרי בהליך שיפוטי. לא ניתן לטעון לשיבושים או לאי התאמות כאלה ואחרים במסגרת הסיכומים כשלא הונחה התשתית העובדתית לצורך כך. בסיכומי ועדת הבחירות נאמר בצדק כי אין כל אפשרות לבחון האם פרשנותה של המערערת היא הכרחית, מהי מידת הדיוק של קובץ הנתונים שהועבר או מהי המשמעות המדויקת של הערכים השונים בנתונים שהציגה. לא יכול להיות ספק שהיה צורך לקיים בירור עובדתי מסודר במסגרת

הערעור על מנת לבדוק את טענות המערערת העולות מבדיקת האפליקציה המשוחזרת על ידה ולאפשר למשיבים להתמודד עם כך. אין ספק שכל נושא האפליקציה ומשמעויותיה חייב להיות כרוך בבירור עובדתי מדויק ואמין ולא ניתן במסגרת סיכומי הטענות להציג עובדות או נתונים שלא התבררו, לא הובאו כדין בפני בית הדין ולא עמדו במבחן החקירה הנגדית. לעניין זה מקובלות עלינו טענות וועדת הבחירות בסעיפים 52 – 68 בסיכומי טענותיה.

לכן אין אנו מקבלים את טענות המערערת בקשר ל"ממצאי האפליקציה" ומשמעויותיהן ודוחים את טענותיה בסוגיה זו.

טענות לעניין שיבושים במגזר הערבי

45. המערערת טוענת כי היו שיבושים במגזר הערבי שהיו מכוונים על ידי הנהלת הסתדרות המורים וסיעת מ"ה יחד עם חברת מיטב וועדת הבחירות. טענות אלה היו טענות כלליות שבוססו על מידע חלקי, על שמועות ועל השערות. בכל מקרה אין בטענות המערערת בעניין זה כדי להרים את הנטל הרובץ עליה להראות כי היו מעשים פסולים מכוונים שיש בהם כדי להצדיק את ביטול או שינוי תוצאות הבחירות.

46. הוכח כי לא הייתה כל הנחייה לחברת מיטב להפעיל קבלני משנה במגזר הערבי. מר יוסי דרוק מנהל חברת מיטב העיד כי מנהלי הסניפים מטעמו הונחו לגייס עובדים כל אחד בתחום הסניף שלו, הן במגזר היהודי והן במגזר הערבי. עדות זו לא הופרכה (סעיף 204 לתצהירו של מר דרוק ועדותו בעמוד 9 לפרוטוקול). דברים אלה עולים בקנה אחד עם הציטוט מעדותו של מר דרוק בעמוד 20 לסיכומי המערערת לפיה ההנחיה היחידה שהייתה לחברת מיטב היא שהעובדים שיגויסו על ידה יהיו יהודים למגזר היהודי וערבים למגזר הערבי מן הסתם משיקולים של שפה. הנחייה זו אינה בלתי סבירה.

47. לעניין טענת המערערת כי ניתנו למזכירים בסניף חדרה הוראות שלא להגיע לעבודה, טענה זו מבוססת על שמועה גרידא, כפי שהעיד מר לבנוני כמצוטט בעמוד 21 לסיכומי המערערת. בכל מקרה אין חולק כי ביום הבחירות (16.5.2017) היו שיבושים של ממש בישובים ערביים בסניף חדרה של הסתדרות המורים. כתוצאה משיבושים אלה נמנעה פתיתת הקלפיות במספר

ישובים במגזר הערבי מסיבות שלא הובררו בפנינו. עניין זה בא בזמן אמת בפני ועדת הבחירות אשר החליטה לקיים בחירות חוזרות באותם מקומות שנמנעה בהן ההצבעה ביום הבחירות ואלה התקיימו לאחר כשבוע ימים, ביום 25.5.2017. הבחירות בתאריך הנדחה התקיימו כסדרן כך שכל שהיו שיבושים בבחירות ביום הבחירות הרי הם נרפאו על ידי הבחירות המשלמות.

48. אשר לטענות על הנעשה בסניף שפרעם – לא הוכח ברמה הנדרשת אירוע התחזות של מר חלאילא לעובד החברה. מדובר בטענה המבוססת על עדות מכלי שני. בקשר לכך הוגשה תלונה למשטרה על התחזות והיא נסגרה מחוסר אשמה. לכן כל הטענות המבוססות על אירוע של "התחזות" אינן מבוססות ודינן להידחות.

49. לעניין הטענה על קלפיות שחזרו ללא פרוטוקולים, קיימת עדותו של מר דרוק שמדובר בקלפיות מן הפזורה הבדואית ועניין זה יתברר בהמשך במפורט. אשר לטענה בדבר העלמות פרוטוקולים משפרעם, הוברר שאובדן הפרוטוקולים התרחש באתר הספירה המרכזי ברמת גן כך שאין בכך כדי ללמד על קיומם של זיופים כביכול בשפרעם.

אשר לטענה כי אחוז ההצבעה בשפרעם היה חריג, הרי בהעדר ראיה קונקרטית לא ניתן ללמוד מכך כי הבחירות זויפו.

50. אשר לסניף נצרת, נטען כי מזכיר הקלפי נעלם עם שק מעטפות השינוע למספר שעות לא מבוטל והגיע למרכז הספירה בשעת לילה מאוחרת (סעיף ד' בעמוד 22 לסיכומי המערערת). אכן שקית השינוע של נצרת הגיעה לאתר הספירה באיחור מסיבה שלא הובררה וממילא לא הוכחה. אלא שיושב ראש ועדת הבחירות עיכב את הספירה של אותו סניף ובדק את תכולת השקית לסימני התערבות. בדיקה זו לא העלתה סימנים חשודים ולכן אישר יושב ראש הוועדה לספור את קולות הסניף (סעיף 60 לתצהירו של מר דרוק ועמודים 64-65 לעדותו). בדיקה זו שעשה יושב ראש ועדת הבחירות מספקת בנסיבות העניין ואין פגם בכך שקולות המצביעים מאותו סניף נכללו במניין הקולות שהצביעו בבחירות.

51. המערערת טוענת לשיבושים וזיופים בפזורה הבדואית, אך לא ניתן על סמך העדויות שנשמעו בפנינו לקבל תמונה ברורה ומדויקת לגבי מה שנטען בהקשר

זה. טענות על מזכירים שנסעו מהר או מזכירים שלא עבדו לפי הנחיות, הן כוללניות ולא ממוקדות ולא ניתן לבסס עליהן ממצאים של ממש. אשר לטענות בקשר לכפר אום בטיין – לא הוכח כלל שהיה מרכז איסוף באותו כפר. לא הוכח שנציגי סיעת מ"ה היו לבד עם חומר הבחירות ובמיוחד לא הוכח כי הסרטון על שריפת קלפיות היה קשור לבחירות בהסתדרות המורים ועניין זה יתברר בנפרד בהמשך הדברים.

52. אשר לטענות למעורבות סיעת מ"ה בשיבוש הבחירות – אין כל ראיה של ממש הקושרת את סיעת מ"ה לליקויים או לזיופים שנפלו בבחירות. בחקירתו של מר נסאסרה מסיעת י"ס שלא עברה את אחוז החסימה (כפי שצוטטה בעמוד 23 ו-24 לסיכומי המערערת) עולה שהפעילו עליו לחצים על ידי אחד בשם עימאד אך לא ברור מה טיבם של לחצים אלה ובמיוחד לא ידועה זהותו של אותו עימאד.

טענות אחרות של המערערת לעניין מעורבות סיעת מ"ה בשיבוש הבחירות, מבוססות כולן על השערות גרידא ובלא כל ראיה מוצקה לנטען. כך, לא ברור מה מבקשת המערערת להסיק משיחת הטלפון שניהל חבר ועדת הבחירות מטעם סיעת מ"ה מר עומר ג'בארה עם מר נשאת סולטן. מלבד זאת שמר ג'בארה לא העיד בבית הדין, לא ברור מה היה תוכנה של שיחת הטלפון האמורה וממילא לא ניתן ללמוד מאותה שיחה על חלקה הנטען של סיעת מ"ה באי-הגעת מזכירי ועדת הקלפי בטירה לעבודה.

53. גם טענות המערערת בנוגע לחלקו הנטען של מר סופיאן מוסא באי הגעת המזכירים לעבודה אינן ברורות ולא ניתן ללמוד מהן דבר. טענת המערערת בהקשר זה הייתה כי אם מר מוסא אכן לא לקח חלק בשיבוש הליך הבחירות, הוא ודאי היה זוכר את התקלות הרבות שהתרחשו ביום הבחירות (ר' עמ' 24 לסיכומי המערערת). לפיכך, ומאחר שמר מוסא טען בעדותו כי הוא לא יודע על אי סדרים כלשהם שהתרחשו בטירה או במשולש, מסיקה המערערת כי הוא היה מעורב באותם אי סדרים. ראשית, מר מוסא לא טען כי הוא אינו זוכר אי-הסדרים שהתרחשו במהלך הבחירות בטירה אלא הכחיש כי הוא עצמו היה מעורב באיומים לכאורה על מזכירי קלפיות שם (ר' פרוטוקול דיון מיום 13.6.2019). שנית, בניגוד לטענת המערערת, מכך שמר מוסא הכחיש בעדותו את קיומם של אי סדרים בהליך הבחירות לא ניתן ללמוד כי הוא היה מעורב באי סדרים אלו. מסקנה זו היא במקרה הטוב ספקולטיבית ולא ניתן לקבלה.

אינדיקציה נוספת שלה המערערת טוענת בהקשר זה נוגעת לראיון רדיו שהעניק נציג סיעת ר"פ יום לאחר הבחירות ולהקלטת שיחת טלפון עם גב' גילה קליין. טענות אלו הן כלליות וספקולטיביות. הן אינן יכולות ללמד על קיומם של אי סדרים וקל וחומר שלא על מעורבות כלשהי של סיעת מ"ה באותם אי סדרים. גם טענת המערערת כי סיעות י"ס ור"פ הושתקו בדרכים לא לגיטימיות מלחשוף את שנעשה ביום הבחירות, נטענה ללא בדל ראיה ואין ללמוד ממנה דבר.

גם הטענות לגבי הקשר בין מר יואב מדינה לבין מר סופיאן מוסא מטעם סיעת מ"ה אינן ברורות ולא ניתן ללמוד מהן דבר. כל שנטען בהקשר זה הוא כי מר מדינה נשוי ליו"ר סניף נתניה בהסתדרות וכי הוא נצפה בקלפי נייחת בטייבה למרות שהוא אינו חבר הסתדרות. טענות אלו לא יכולות ללמד דבר על פועלו של מר מדינה ועל קשרים נטענים שלו ליום הבחירות.

הוא הדין לגבי הטענה בדבר מעורבותה הישירה של גב' יפה בן דוד בהטיית הבחירות, דבר שלא הוכח בפנינו. בהקשר זה יצוין כי אין כל פסול בכך שמנהל הקמפיין של סיעת אמ"י, מר גבע שגיא, ראה ביו"ר סיעת מ"ה "בן ברית" של גב' יפה בן דוד. בריתות פוליטיות אינן מהוות אינדיקציה לשיתופי פעולה אסורים בשיבוש הבחירות. לפיכך, טענות המערערת בנושא זה אינן מעלות ואינן מורידות.

לבסוף, גם התרעמותו הנטענת של יו"ר סיעת מ"ה כלפי גב' יפה בן דוד בליל הספירה שלפיה לא נספרו הקולות בנצרת ובפזורה הבדואית אינן מבססות את טענות המערערת. הציטוטים משיחה זו אינם מצביעים על אי-סדרים כלשהם ומכל מקום, בהתאם לעדותו של מר דרוק, ההחלטה לספור את הקולות בנצרת התקבלה על-ידי יו"ר ועדת הבחירות ולא על-ידי הגב' בן דוד או מי מטעמה (ראו עמ' 82 לחקירתו של מר דרוק).

טענות כלפי חברת מיטב

54. המערערת מעלה שורה של טענות כלפי חברת מיטב אשר ביצעה וניהלה את הבחירות לוועידה הל"ג של הסתדרות המורים. מיטב הינה חברה פרטית אשר נבחרה על ידי ועדת הבחירות כגוף מומחה לביצוע תהליך הבחירות. שכרה של חברת מיטב שולם על ידי הסתדרות המורים. חברת מיטב הייתה כפופה לוועדת הבחירות ופעלה על פי הוראותיה ובמיוחד בכפיפות ליושב ראש ועדת